

Capitolul I

ASPECTE DE ORDIN GENERAL ȘI METODOLOGIC ALE ELABORĂRII STRATEGIEI JUDEȚULUI BRĂILA

Capitolul I

ASPECTE DE ORDIN GENERAL ȘI METODOLOGIC ALE ELABORĂRII STRATEGIEI JUDEȚULUI BRĂILA

➤ Analiza și strategia pe care le vom prezenta în continuare se bazează pe o profundă și o complexă cercetare a realităților județului Brăila, efectuată prin studierea datelor statistice și factologice, prin obținerea unor **aprecieri ale celor 300 de respondenți dintre circa 500 de subiecți investigați** prin anchete și sondaje efectuate în cadrul organelor politico-administrative ale județului și municipiului Brăila, Prefectura, Consiliul Județean, Consiliului Municipal, al Camerei de Comerț Industrie și Agricultură, al societăților comerciale, a unor instituții de cultură, învățământ și sănătate, a unor salariați inclusiv a unor categorii sociale defavorizate.

➤ Pe parcursul elaborării lucrării aceasta a fost **discutată în întregime sau pe părți** cu personalități din conducerea Consiliului Județean, șefi de comisii, directori, alți specialiști, cu factori de conducere ai unor instituții și întreprinderi ale județului și orașului Brăila cum ar fi: Direcția Agricolă, Inspectoratul Școlar, Direcția de Sănătate Publică, Administrația Portuară, Zona Liberă, conducerea S.C. „Braiconf” S.A., S.C. „Promex” S.A., S.C. „Phoenix” SRL, S.C. „Traian”, S.A. alți numeroși manageri, factori din turism, patroni ai unor întreprinderi private etc.

➤ A rezultat un foarte bogat material documentar care, pe lângă utilizarea ca bază de fundamentare a acestei strategii, va putea fi folosit în **realizarea diferitelor programe sectoriale** care se vor concretiza în viitor.

Am recurs la analiza, uneori exhaustivă, a trecutului mai îndepărtat sau mai apropiat precum și a prezentului județului și municipiului Brăila, pentru înțelegerea cât mai exactă a mediului socio-economic, cultural-științific al județului, pentru evaluarea cât mai precisă a potențialului strategic de dezvoltare al zonei .

➤ Județul și municipiul Brăila au **un trecut remarcabil** care se pierde în timpuri imemorabile și o serie de realizări și fapte ce pot constitui premise pentru construirea unui viitor durabil al acestor ținuturi.

➤ Municipiul Brăila se situează printre cele mai vechi orașe ale țării și are un trecut ce prezintă multe caracteristici de unicat în România. Un timp Brăila a fost **raia turcească** (286 ani) și acest fapt este adeseori apreciat, mai ales prin prisma elementului de dominanță și ocupație străină. În fond, Brăila a fost unul din principalele, dacă nu principalul centru comercial al imperiului turcesc, o placă turnantă în schimburile între Nord și Sud, Est și Vest, pentru o parte însemnată a Europei. Turcii aveau intenții să rămână pentru totdeauna în aceste locuri, dovadă fiind amenajările care trebuie să fi suportat costuri imense prin care s-au realizat practic două cetăți brăilene – una la suprafață și alta sub pământ.

➤ După obținerea independenței României, o bună bucată de vreme Brăila și-a păstrat aliura de **mare centru comercial**, fiind ultimul port comercial amenajat pe Dunăre.

➤ Resursele agricole imense au făcut din ținuturile Brăilei un hinterland agricol național și internațional. Nu întâmplător în Brăila a funcționat **cea mai relevantă bursă de cereale din Europa** care întrunea întru totul caracteristicile unei burse internaționale. A fost atât de importantă încât ea a rămas înscrisă în registrele marilor

societăți bursiere din Europa și SUA și în timpul socialismului, când practic ea fusese desființată.

Înflorirea ținuturilor Brăilei s-a bazat în ultima parte a sec. XIX și prima parte a sec. XX pe agricultură, comerț, transporturi dar multe și pe multe alte variate meșteșuguri.

➤ **În anii socialismului** în Brăila s-au dezvoltat o serie de întreprinderi industriale mari, puternice, unele cu caracter de unicat în România („Progresul” – singura fabrică de excavatoare din România, „Combinatul Chiscani” – singurul producător de hârtie bazat cel puțin la început pe prelucrarea stufului și altele), s-a irigat o mare suprafață de teren agricol, din acest punct de vedere Brăila fiind pe primul loc în țară. S-a oferit agriculturii Insula Mare a Brăilei cu o fertilitate a solului nemaîntâlnită în țară și în Europa.

➤ Totuși în ciuda acestor realizări, în ansamblu județul a cunoscut o **oarecare „pierdere de suflu”** în raport cu orașul alăturat Galați. Aceasta s-a datorat printre altele și unei împărțiri bazate pe regiuni administrative (până în anul 1968), Galați fiind centrul regiunii, iar Brăila devenind volens-nolens, orașul de rangul doi al regiunii respective. Chiar după revenirea la împărțirea administrativă pe județe, cu greu ținuturile brăilene capătă statut de județ, unele sechele ale perioadei anterior menționate se resimt și astăzi în realitățile economice și uneori și în mentalitatea oamenilor.

➤ **După revoluția din 1989**, s-au obținut unele progrese în diferite domenii mai ales pe linie de învățământ superior, cultură, infrastructură urbană etc., dar economia, care la urma urmelor stă la baza tuturor celorlalte progrese fie și numai sub aspectul sursei de finanțare, pe ansamblu, viața economică – socială a înregistrat și o serie de regrese semnificative.

➤ **La deteriorarea economiei brăilene**, în special a activității marilor întreprinderi au contribuit atât unii factori macro economici general valabili pentru întreaga țară cât și unii specifici locali. Astfel, ratele înalte ale dobânzilor practicate de băncile comerciale sub impactul unei strategii eronate a Băncii Naționale a României, orientările de politică economică prin care s-a renunțat ușor la piețele țărilor foste socialiste și a unor țări în curs de dezvoltare, graba cu care s-au returnat „părțile sociale” (care puteau constitui premisa unei privatizări mai timpurii și mai accelerate, dar și al educării populației în importantul domeniu al investiției în plasamente de capital), reforma agricolă grăbită, haotică și generatoare de distrugerii în infrastructura agricolă sunt numai câteva din marile erori înfăptuite pe plan național și care s-au reflectat puternic și în economia județului Brăila.

➤ La aceste **cauze generale** s-au adăugat unele **locale** cum ar fi ușurința cu care s-a renunțat la unii manageri capabili, reflexele etatiste care au întârziat privatizarea multor întreprinderi, iar atunci când aceasta s-a făcut, uneori a devenit o sursă de câștig ușor pentru noii proprietari fără intenții reale de modernizare sau, mai rău, s-a ajuns la lichidarea unor întreprinderi.

➤ **În ultimii ani** se înregistrează și o anumită înviorare a vieții socio-economice brăilene. Județul Brăila și în special Municipiul Brăila are o populație atât vârstnică, cât și tânără instruită (orașul devenind un centru universitar apreciat).

➤ Subliniem și **tradițiile remarcabile de conviețuire** a populației de diverse etnii într-o armonie care ar putea fi dată ca model pe plan național și internațional

ceea ce creează un cadru armonios de progres fapt care poate reprezenta un potențial uman valoros și valorificabil.

- **Cadrul natural, generos**, este și el o premisă generatoare de oportunități.
- Existența unei forțe de muncă calificate, a unor capacități de producție disponibile sunt elemente ce pot asigura o creștere economică durabilă.

Acestui scop generos – relansarea economico-socială a ținuturilor brăilene – servește și la elaborarea prezentei lucrări.

Metodologia utilizată în elaborarea strategiei este subordonată scopului propus, acela de a fundamenta dezvoltarea durabilă a județului Brăila în perioada 2004-2008.

Punctul de pornire în conceperea și fundamentarea de soluții pentru un set de acțiuni strategice l-a constituit analiza diagnostic, combinată cu o analiză SWOT¹.

O strategie managerială modernă implică parcurgerea unei metodologii specifice, prezentată succint în continuare:

Etapă I – Documentare prealabilă

Această etapă, foarte importantă și laborioasă, a necesitat o participare intensă a întregii echipe de cercetători, cadre didactice și specialiști și a constat într-o abordare diferită a surselor de informații:

a) Accesarea informațiilor de utilitate publică

O parte din informații sunt preluate din publicații oficiale, din evidențele departamentale și alte surse disponibile, din care cităm:

- **Statistica teritorială**, Institutul Național de Statistică, București, 2003;
- **Anuarul Statistic al României**, București, 1970-2002;
- **Conturile naționale INS și BNR**, 1992-2002;
- **Tendințe sociale**, Institutul Național de Statistică, București, 2003;
- **Buletin Statistic Lunar**, Institutul Național de Statistică, 1990-2003;
- **Planul de Dezvoltare al Agenției de Dezvoltare Regională II Sud-Est** pentru perioada 2000-2006;
- **Buletin Statistic Lunar**, Brăila, 2003-2004;
- **Breviar Statistic al județului Brăila**, 1970-2004;
- www.bnr.ro;
- www.insse.ro.

b) Obținerea de informații de la societăți comerciale, instituții și organizații semnificative sau cu responsabilități în dezvoltarea județului.

c) Sondarea opiniilor celorlalți „actori” ce participă la activitatea economico-socială din județ: întreprinzători, manageri, specialiști în resurse umane, lideri sindicali, furnizori de servicii de pregătire profesională, salariați, șomeri.

Pentru ușurința interpretării datelor, obținerea informațiilor specificate la punctele b) și c) s-a făcut utilizând chestionare concepute diferențiat, în funcție de importanța și gradul de implicare al persoanei chestionate.

¹ Analiza SWOT reprezintă abrevierea deja consacrată a termenilor din literatura anglo-saxonă, respectiv: S = Strengths (puncte forte sau atuuri); W = Weaknesses (puncte slabe sau deficiențe); O = Opportunities (oportunități) și T = Threats (amenințări).

La nivelul județului, s-au prelucrat un număr total de 283 chestionare în următoarea structură:

- 23 persoane din conducerea instituțiilor de rang superior din județ;
- 39 persoane reprezentând oficialitățile administrației locale din principalele localități ale județului;
- 9 persoane reprezentând lideri ai comunității oamenilor de afaceri din județ, lideri ai unor formațiuni profesionale și patronale;
- 20 persoane reprezentând conducători de societăți comerciale cu capital privat și de stat, semnificative pentru județul Brăila;
- 38 persoane din rândul întreprinzătorilor, managerilor de la diferite niveluri ierarhice și specialiștilor în resurse umane;
- 65 persoane reprezentând salariați din cadrul întreprinderilor selectate;
- 7 persoane ce reprezintă furnizori locali de servicii de pregătire profesională;
- 91 persoane din rândul șomerilor.

Etapa II – Analiza informațiilor înregistrate

Etapa III – Evidențierea principalelor puncte forte

Etapa IV – Reliefaarea principalelor puncte slabe

Etapa V – Identificarea principalelor oportunități specifice mediului de afaceri, la nivelul județului

Etapa VI – Sublinierea amenințărilor cu care s-ar putea confrunta dezvoltarea economico-socială, cât și piața forței de muncă induse de mediul zonal, național și internațional

Etapa VII – Formularea unor variante de acțiuni strategice

Aceste variante strategice urmăresc atenuarea sau eliminarea cauzelor care provoacă punctele slabe sau amenințările și extinderea sau generalizarea acelor care stau la originea evoluțiilor pozitive.

Aducem mulțumirile noastre tuturor celor care au avut bunăvoința să răspundă la întrebările noastre, să analizeze lucrarea, să facă observații și să facă propuneri de îmbunătățire a materialului. Putem să apreciem cu sinceritate că prezenta lucrare este rezultatul gândirii și a numeroși fii ai orașului și județului Brăila fără aportul cărora studiul ar fi fost mult mai modest